

[Første Næstformand.]

4) Første Behandling af:

Forslag til Lov om Oprettelse af mindre Landbrug.

5) Første Behandling af:

Forslag til Lov om Statens Indkøb af Jord til Oprettelse eller Udvidelse af mindre, selvstændige Jordbrug og Ydelse af Byggelaan til disse samt Bortleje af Jord til Kolonihaver.

Mødet hævet Kl. 5¹⁰.

26de Møde.

Onsdag den 19. November Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fremsettelse af Lovforslag.

Hans Hansen: Paa Retsforbundets Rigsdagsgruppens Vegne har jeg den Ære at forelægge for det høje Ting *Forslag til Lov om Overgang fra Skat til Skyld*. Jeg skal afholde mig fra at komme ind paa principielle Betragtninger ved denne Lejlighed og kun sige — vi fra vor Side er jo nu og da blevet beskyldt for ikke at have praktisk Sans for den reale Politik —, at dette Forslag er et Forsøg paa at forene Teori og Praxis, et Forsøg efter en nøgtern Vurdering og i Erkendelse af de Vanskeligheder, der maa løses, hvis Grundskyldslovgivningen og Frihandelsideerne skal videreføres og dermed Vilkaar tilvejebringes for en Udvikling mod en naturlig Løsning af Jordspørgsmaalet og Beskæftigelsesproblemet, som maa løses, før det sociale Spørgsmaal kan løses.

Da Grundskyldstanken kom her til Landet omkring 1890ernes Begyndelse, blev den straks i politiske Kredse opfattet som noget fantastisk, noget amerikansk, noget, der ikke kunde forenes med vore hjemlige politiske og økonomiske Forhold. Det var først, da de sjællandske Husmænd ved deres

Delegeretmøde i Køge den 8. November 1902 vedtog en Resolution, som satte Grundskylden paa Husmændenes Skatteprogram og krævede enhver Told og enhver Skat afskaffet og Renten opkrævet af den Jordværdi, der ikke skyldes Enkeltmands Arbejde, men hidrører fra Samfundets Vækst og Udvikling — først ved den Begivenhed var Grundskyldstanken sat paa Dagsordenen i den offentlige Debat, og Gang paa Gang har de samvirkende danske Husmandsforeninger, der nu tæller omkring 100 000 Medlemmer, understreget og fastholdt dette Krav.

Og mærkeligt nok, saa stærkt var Kravet, som Husmændene fremsatte i 1902, at de politiske Partier alle sammen har taget noget af Grundskylden paa deres Program. Selv det konservative Folkepartis Program indeholder en Passus om, at en Del af den faste Beskatning bør hvile paa Jorden. Partiet Venstre kræver i sit Program i 1908 og igen i 1925: lige Skat paa lige Jord og fuld Frihandel. Og Socialdemokratiet har i sit Program af 1913 optaget Grundskylden, og tillige kræver Socialdemokratiet i Punkt 10 paa sit Program Ophævelse af alle Skatter og Love, der skaber Varefordyrelse for Befolkningen. Naar vi nu ved, at alle Skatter skaber Varefordyrelse for Befolkningen, maa Partiet formentlig i hvert Fald, hvis det vil følge sit eget Program, kunne gaa med til Lovforslaget her, som egentlig kun er en Gennemførelse af Køge-Resolutionen af 1902.

Det varede dog længe, inden dette Krav begyndte at sætte sig Spor i dansk Lovgivning. En ulykkelig Udvikling i modsat Retning tog sin Begyndelse i 1903, hvor de gamle Hartkornsskatter blev omlagt og efterhaanden overført som Ejendomsskyld. Og dette bidrog sammen med Afskaffelsen af andre faste Byrder, der hvilede paa Ejendommene, saasom Pligtarbejde og Naturalydelse, Tiendeaflysningen og senere Arvefæsteafgiften — alt dette bidrog sammen med det almindelige Opsving i Erhvervslivet før Krigstiden og den falske Konjunkturstigning under og efter Krigen til at fordyre Jorden og fremme Prioriteringen af Jorden, endog samtidig med, at Skatterne var stærkt stigende og skabte en Skatteprioritet, der hindrede, at Prioriteringen ikke blev endnu højere.

Vanskelighederne med den praktiske Gennemførelse af Grundskylden var derfor i samme Grad stigende, som Kravet og Forstaaelsen af Grundskylden trængte ind i Befolkningens Bevidsthed. Grundskylden var ikke mere noget amerikansk, det var et